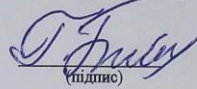

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**

**Навчально – науковий інститут денної освіти
Кафедра товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи**

**ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри**

(підпис) Г.О. Бірта
(ініціали, прізвище)

« 2 » вересня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Ринок і ресурси товарів»

освітня програма «Митна справа в міжнародній торгівлі»

спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
код назва спеціальності

галузь знань 07 Управління та адміністрування
код назва галузі знань

ступінь вищої освіти бакалавр

Робоча програма навчальної дисципліни «Ринок і ресурси товарів» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи

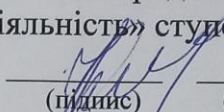
Протокол від « 2 » вересня 2022 року № 1

Полтава 2022

Укладач: Офіленко Н.О., к.с.-г.н., доцент.

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Митна справа в міжнародній торгівлі» спеціальності
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» ступеня бакалавр

(підпис) Ткаченко А.С.
(ініціали, прізвище)

« 2 » вересня 2022 року

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 – Опис навчальної дисципліни Ринок і ресурси товарів

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	<i>Пререквізити:</i> <i>Постреквізити:</i> Експорт товарів, Управління якістю та безпечністю товарів, Ідентифікація та методи визначення фальсифікації товарів, Товарна номенклатура ЗЕД	
Мова викладання	Українська	
Статус дисципліни: обов'язкова		
Курс/семестр вивчення	1/ 1	
Кількість кредитів ЄКТС/кількість модулів	5 /2	
Денна форма навчання:		
Кількість годин: – загальна кількість: - 150.		
- лекції: 20 год.		
- практичні заняття: 40 год.		
- самостійна робота: 90 год.		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): ПМК		
Заочна форма навчання:		
Кількість годин: – загальна кількість: -		
- лекції: 2 семестр - .		
- практичні заняття: 2 семестр - .		
- самостійна робота: 2 семестр – .		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен):-.		

Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Метою вивчення навчальної дисципліни «Ринок і ресурси товарів» - набуття майбутніми фахівцями теоретичних знань і практичних навичок щодо ринку і ресурсів споживчих товарів України

Таблиця 2 – Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
<ul style="list-style-type: none"> • Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності(СК06) • Здатність визначати споживні властивості, кількісний та якісний склад, технічні характеристики продукції, які дозволяють однозначно ідентифікувати класифікаційну приналежність продукції (СК 11); 	<ul style="list-style-type: none"> • Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності (ПР02); • Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур (ПР08); • Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення

<ul style="list-style-type: none"> • Здатність брати участь в розробці проектів стандартів, методичних та нормативних матеріалів, технічної документації і в практичній реалізації розроблених проектів та програм; здійснювати контроль за дотриманням встановлених вимог, діючих норм, правилі стандартів.(СК12); • Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці (СК16) 	<p>й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур (ПР12);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів (ПР15); • Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці (ПР16).
---	--

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Ринок і ресурси продовольчих товарів

Тема 1. Теоретичні основи формування продовольчих ресурсів та створення ринку

Особливості сільськогосподарського виробництва та їхній вплив на формування продовольчих ресурсів. Умови й чинники формування продовольчого ринку. Соціально-економічна оцінка функціонування ринку продовольства.

Тема 2. Ринок і ресурси зерноборошняних і плодовоовочевих товарів, цукру й супутніх продуктів, картоплі та продуктів її переробки

Структура продовольчого ринку. Ринок і ресурси зерноборошняних і плодовоовочевих товарів. Ринок і ресурси цукру й супутніх продуктів (патока, харчові кислоти). Виробництво картоплі й продуктів її переробки (крохмаль і спирт).

Тема 3. Ринок і ресурси рослинних олій, винограду й продуктів його переробки, тютюну для промислової переробки, хмелю й продуктів, що з нього виготовляють

Ринок і ресурси рослинних олій, а також продуктів їх переробки (маргарин, мило). Виробництво свіжого винограду, виноградних вин і соку, коньяку, виноградного оцту, олії, дріжджів, спирту, винокам'яної кислоти, дубильних речовин. Спеціалізоване рослинництво з вирощування тютюну й виробництво з нього сигарет, цигарок, курильного тютюну й махорки, а також одержання нікотинових препаратів, лимонної та яблучної кислот. Вирощування хмелю як цінної сировини для пивоваріння й виробництво з нього дріжджів, лікарських препаратів та косметичних засобів, лаків і фарб.

Тема 4. Ринок і ресурси продуктів тваринництва, риби та рибних товарів, продуктів бджолярства

М'ясне скотарство, свинарство, птахівництво та вівчарство, а також м'ясні продукти з них. Ринок і ресурси молока й молочних товарів. Риба й рибні товари. Мед та інші продукти бджільництва (віск, пилок, прополіс, маточне молочко).

Тема 5. Аналіз і стан розвитку продовольчого ринку

Механізм насичення ринку продовольства. Сучасний стан розвитку продовольчого ринку. Ринкові відносини в аграрному виробництві України.

Модуль 2. Ринок і ресурси непродовольчих товарів

Тема 6. Формування і структура ринку непродовольчих товарів

Особливості виробництва непродовольчих товарів. Структура ринку непродовольчих товарів. Умови формування і аналіз функціонування ринку непродовольчих товарів України.

Тема 7. Потенціал і тенденції розвитку ринку легкої й текстильної промисловості, трикотажної, шкіряної й хутряної галузі

Особливості виробництва легкої й текстильної промисловості. Трикотажна, шкіряна й хутряна галузі виробництва.

Тема 8. Ринок і ресурси товарів лісовиробничого комплексу, поліграфічної продукції

Ринок і ресурси деревопереробного виробництва (фанера, меблі, будівельні матеріали з деревної сировини). Целюлозно-паперове виробництво (целюлоза та виробництво картону). Виробництво поліграфічної продукції.

Тема 9. Ринок і ресурси будівельних товарів, фарфорово-фаянсових виробів і виробів з пластмас

Ринок і ресурси промисловості будівельних матеріалів, будівельних конструкцій і деталей. Виробництво фарфорово-фаянсових виробів. Вироби з пластмас.

Тема 10. Потенціал і тенденції розвитку ринку товарів для благоустрою житлай товарів культурно-побутового призначення

Потенціал і тенденції розвитку ринку електропобутових приладів. Килимові вироби. Музичні товари.

Розділ 4 Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4 – Тематичний план навчальної дисципліни Ринок і ресурси товарів для студентів денної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Ринок і ресурси продовольчих товарів					
Тема 1. Теоретичні основи формування продовольчих ресурсів та створення ринку 1. Особливості сільськогосподарського виробництва та їх вплив на формування продовольчих ресурсів. 2. Умови і чинники формування продовольчого ринку. 3. Соціально-економічна Оцінка функціонування ринку продовольства.	2	Практичне заняття 1. Вивчення основ формування продовольчих ресурсів та створення ринку 1. Вивчення споживання продуктів харчування за останні роки в Україні 2. Вивчення співвідношення продовольчих і непродовольчих товарів у роздрібному товарообігу України за останні роки 3. Аналіз споживання основних продуктів харчування з різними сукупними витратами на душу населення 4. Вивчення й аналіз споживання продуктів харчування міського та сільського населення за остання роки	4	Вивчити принципові відмінності, що істотно впливають на господарський механізм виробництва продовольчих товарів та продовольчий ринок.	9

<p>Тема 2. Ринок і ресурси зерноборошняних і плодовоовочевих товарів, цукру і супутніх продуктів, картоплі і продуктів їх переробки</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структура продовольчого ринку. 2. Ринок і ресурси зерноборошняних і плодовоовочевих товарів. 3. Ринок і ресурси цукру і супутніх продуктів (патока, харчові кислоти). 4. Виробництво картоплі і продуктів її переробки (крохмаль і спирт) 	2	<p>Практичне заняття 2. Вивчення ринку і ресурсів зерноборошняних і плодовоовочевих товарів, цукру і супутніх продуктів, картоплі і продуктів їх переробки</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчення виробництва зернових і зернобобових культур в Україні за останні роки 2. Вивчення виробництва плодовоовочевих культур в Україні за останні роки 3. Вивчення розмірів посівних площ основних сільськогосподарських культур 4. Ознайомлення з ресурсами зерноборошняних товарів, цукру, крохмалю та плодовоовочевих консервів 	4	<p>Ознайомлення із діяльністю організацій, що займаються проблемами світового виробництва зерна, його споживанням, якістю, запасами і торгівлею</p>	9
<p>Тема 3. Ринок і ресурси олій, винограду і продуктів його переробки, тютюну для промислової переробки, хмелю і продуктів, що з нього виготовляють</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ринок і ресурси рослинних олій, а також продуктів їх переробки (маргарин, мило). 2. Виробництво свіжого винограду, ринок продуктів їх переробки. 3. Вирощування тютюну і виробництво з нього сигарет, цигарок, курильного тютюну і махорки, а також одержання нікотинових препаратів, лимонної та яблучної кислот. 4. Вирощування хмелю для пивоваріння і виробництво з нього дріжджів, лікарських препаратів та косметичних засобів, лаків і фарб 	2	<p>Практичне заняття 3. Вивчення ринку і ресурсів олій, винограду і продуктів його переробки, тютюну для промислової переробки, хмелю і продуктів, що з нього виготовляють</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчення виробництва соняшнику як основної олійної культури 2. Вивчення основних країн у світовому виробництві виноградних вин 3. Ознайомлення з ресурсами при виготовленні продуктів переробки олійних рослин 4. Вивчення ресурсів при виробництві продуктів переробки винограду 	4	<p>Зробити порівняльну характеристику виробництва вин в Україні і країнах Європи</p>	9

<p>Тема 4. Ринок і ресурси продуктів тваринництва, риби і рибних товарів, продуктів бджолярства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. М'ясне скотарство, свинарство, птахівництво і вівчарство, а також м'ясні продукти з них. 2. Ринок і ресурси молока і молочних товарів. 3. Риба і рибні товари. 4. Мед і інші продукти бджільництва (віск, пилок, прополіс, маточне молочко) 	2	<p>Практичне заняття 4. Вивчення ринку і ресурсів продуктів тваринництва, риби і рибних товарів, продуктів бджолярства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчення кількості поголів'я худоби в Україні як ресурсу для виробництва м'яса й м'ясопродуктів, молока 2. Вивчення кількості вилову риби в Україні 3. Вивчення виробництва продуктів тваринництва за останні роки в Україні 3. Ознайомлення з асортиментом квіткового меду і визначення нектару рослини, з якої він виробляється 	4	Зробити порівняльну характеристику рибних ресурсів провідних країн виробників риби і рибних продуктів	9
<p>Тема 5. Аналіз і стан розвитку продовольчого ринку</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Механізм насичення ринку продовольства. 2. Сучасний стан розвитку продовольчого ринку. 3. Ринкові відносини в аграрному виробництві України. 	2	<p>Практичне заняття 5 Вивчення аналізу і стану продовольчого ринку в Україні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчення споживання харчових продуктів в Україні за останні 3 роки 2. Вивчення співвідношення продовольчих і непродовольчих товарів у роздрібному товарообігу України за останні роки. 3. Аналіз споживання основних продуктів харчування з різними сукупними витратами на душу населення. 	4	Зробити аналіз споживання продуктів харчування міського і сільського населення за останні роки	9
Всього	10		20		45
Модуль 2. Ринок і ресурси непродовольчих товарів					
<p>Тема 6. Формування і структура ринку непродовольчих товарів.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості виробництва непродовольчих товарів. 2. Структура ринку непродовольчих товарів. 3. Умови формування і аналіз функціонування ринку непродовольчих товарів України. 	2	<p>Практичне заняття 6. Вивчення структури непродовольчого ринку</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчення структури продажу непродовольчих товарів і розрізі міського і сільського населення 2. Вивчення розвитку ринку непродовольчих товарів 3. Аналіз купівельної 	4	Зробити відсотковий аналіз купівлі побутової техніки та товарів для благоустрою населенням України	9

		спроможності населення України непродовольчих товарі за останні роки			
<p>Тема 7. Потенціал і тенденції розвитку легкої і текстильної промисловості, трикотажної, шкіряної і хутряної галузі</p> <p>1. Особливості виробництва легкої і текстильної промисловості</p> <p>2. Трикотажна промисловість.</p> <p>3. Шкіряна і хутряна галузі виробництва.</p>	2	<p>Практичне заняття 7</p> <p>Вивчення потенціалу і тенденції розвитку легкої і текстильної промисловості, трикотажної, шкіряної і хутряної галузі</p> <p>1. Вивчення виробництва тканини в Україні за останні місяці поточного року</p> <p>2. Вивчення виробництва взуття в Україні за останні місяці поточного року</p> <p>3. Вивчення виробництва основних видів продукції легкої промисловості за останні роки</p> <p>4. Аналіз стану ринку та ресурсного потенціалу України легкої промисловості</p>	4	Вивчення соціально - економічних та природних передумов, що сприяли розвитку швейної та хутрової промисловості України	9
<p>Тема 8. Ринок і ресурси товарів лісовиробничого комплексу, поліграфічної продукції</p> <p>1. Ринок і ресурси деревопереробного виробництва (фанера, меблі, будівельні матеріали з деревної сировини).</p> <p>2. Целюлозно-паперове виробництво (целюлоза і виробництво картону). Виробництво поліграфічної продукції.</p>	2	<p>Практичне заняття 8</p> <p>Вивчення ринку і ресурси товарів лісовиробничого комплексу, поліграфічної продукції</p> <p>1. Аналіз деревопереробного виробництва в Україні за останні роки</p> <p>2. Вивчення целюлозно-паперового виробництва в Україні за останні роки</p> <p>3. Аналіз динаміки виробництва целюлозно-паперового виробництва України протягом року</p> <p>Вивчення основних поліграфічних підприємств України та їх частка у видавництві книг і брошур</p>	4	Дати характеристику основним видам деревини, що заготовляють на території України та їх призначення	9

<p>Тема 9. Ринок і ресурси будівельних товарів, фарфорово-фаянсових виробів і виробів ізпластмас</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ринок і ресурси промисловості будівельних матеріалів, будівельних конструкцій і деталей. 2. Виробництво фарфорово-фаянсових виробів. 3. Вироби з пластмас 	2	<p>Практичне заняття 9</p> <p>Вивчення ринку і ресурсів будівельних товарів, фарфорово-фаянсових виробів і виробів ізпластмас</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз виробництва будівельних матеріалів в Україні за останні роки 2. Аналіз динаміки виробництва будівельних матеріалів в Україні протягом року 3. Вивчення ресурсів виробництва будівельних матеріалів, фарфору, фаянсу й скла в Україні, а також підприємства, які займаються виробництвом цих товарів 4. Вивчення виробництва пластмаси в Україні за місяцями за останній рік 	4	<p>Вивчення факторів, що впливають на розвиток ринку будівельних товарів та фарфорово-фаянсових виробів</p>	9
<p>Тема 10. Потенціал і тенденції розвитку ринку товарів для благоустрою житла і товарів культурно-побутового призначення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Електропобутові прилади. 2. Килимові вироби. 3. Музичні товари 	2	<p>Практичне заняття 10</p> <p>Аналіз потенціалу і тенденцій розвитку ринку товарів для благоустрою житла і товарів культурно-побутового призначення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз виробництва електропобутових приладів в Україні за останні роки 2. Вивчення динаміки виробництва електропобутових машин в Україні за місяцями за останній рік 3. Вивчення динаміки виробництва килимових виробів в Україні за останні роки 4. Вивчення ринку виробництва музичних інструментів в Україні 	4	<p>Вивчити тенденції розвитку ринку товарів для благоустрою житла</p>	9
<p>Всього за семестр</p>	10		20		45
<p>Всього</p>	20		40		150

Розділ 5 Система оцінювання знань студентів

Таблиця 5 – Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-5): відвідування лекцій (5 балів); наявність опрацьованого матеріалу з темилекції (5 балів); відвідування практичних занять (5 балів); обговорення матеріалу занять (5 балів); виконання навчальних завдань (10 балів); тестування (10 балів); поточна модульна робота (10 балів)	50
Модуль 2 (теми 6-10): відвідування лекцій (5 балів); наявність опрацьованого матеріалу з темилекції (5 балів); відвідування практичних занять (5 балів); обговорення матеріалу занять (5 балів); виконання навчальних завдань (10 балів); тестування (10 балів); поточна модульна робота (10 балів)	50
Разом	100

Таблиця 6 – Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розділ 6. Інформаційні джерела Основні

1. Світовий ринок товарів і послуг: Підручник / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, А.В. Бохан; За заг. ред. А.А. Мазаракі. – К.: КНТЕУ, 2016. – 708 с.

2. Структурні зміни у світовій торгівлі як чинник розвитку внутрішнього ринку України : колективна монографія / за ред. Д-ра екон. Наук, чл.-кор. НААН України Т.О. Осташко ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. Та прогноз. НАН України». – Електр. Ресурс. – К., 2019. – 350 с. – Режим доступу : <http://ief.org.ua/docs/mg/310.pdf>

Додаткові

3. Брензович К.С. Сучасний стан та перспективи розвитку міжнародної торгівлі бізнес-послугами // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2019. - № 1. – С.30-34 [Інтернет ресурс]. - Режим доступу: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/231_2019ua/8.Pdf

4. Радіщук Т.П. Особливості прогнозування кон'юктури товарного ринку/ Т.П. Радіщук [Інтернет ресурс]. - Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua>

5. Boso N., Adeola O., Danso A. & Assadinia S. The effect of export marketing capabilities on export performance: Moderating role of dysfunctional competition, *Industrial Marketing Management*, 2019. Vol.78, 137 – 145 - <http://doi.org/10.1016/j.indmarman.2017.09.06>

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Банк тестів за курсом, які розміщені у програмній оболонці Open test.
2. Супровід лекцій за курсом з використанням Microsoft PowerPoint Presentation.
3. Офіленко Н.О. Ринок і ресурси товарів: дистанційний курс // Н.О. Офіленко [Електронний ресурс] : Головний центр дистанційного навчання Полтавський університет економіки і торгівлі. – Режим доступу: <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=2779>